

Judikatūras krājums

Lieta C-5/12

Marc Betriu Montull
pret
Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS)

(*Juzgado de lo Social nº 1 de Lleida* lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Sociālā politika — Direktīva 92/85/EEK — Strādājošu grūtnieču, sieviešu, kas strādā pēcdzemdību laikposmā vai baro bērnu ar krūti, drošības un veselības aizsardzība — 8. pants — Grūtniecības un dzemdību atvaļinājums — Direktīva 76/207/EEK — Vienlīdzīga attieksme pret vīriešu un sieviešu dzimuma darba ņēmējiem — 2. panta 1. un 3. punkts — Algotu darbu strādājošām mātēm paredzētās tiesības uz atbrīvojumu no darba pēc bērna piedzimšanas — Iespēja to izmantot algotu darbu strādājošajai mātei vai algotu darbu strādājošam tēvam — Māte, kas ir pašnodarbināta persona un kas nav valsts sociālā nodrošinājuma shēmas dalībniece — Tiesību uz atbrīvojumu no darba neattiecināšana uz algotu darbu strādājošu tēvu — Bioloģiskais tēvs un adoptējušais tēvs — Vienlīdzīgas attieksmes princips

Kopsavilkums – Tiesas (ceturtā palāta) 2013. gada 19. septembra spriedums

1. *Sociālā politika — Darba ņēmēju drošības un veselības aizsardzība — Strādājošas grūtnieces, sievietes, kas strādā pēcdzemdību periodā, vai strādājošas sievietes, kas baro bērnu ar krūti — Direktīva 92/85 — Pašnodarbinātā, kas nav valsts sociālā nodrošinājuma shēmas dalībniece — Tiesības izmantot grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu — Neesamība — Darba ņēmēja, uz kuru nav attiecināma Direktīva 92/85*

(*Padomes Direktīvas 92/85 8. pants*)

2. *Sociālā politika — Vīriešu un sieviešu dzimuma darba ņēmēji — Pieeja darbam un darba nosacījumi — Vienlīdzīga attieksme — Direktīva 76/207 — Darba ņēmēju drošības un veselības aizsardzība — Strādājošas grūtnieces, sievietes, kas strādā pēcdzemdību periodā, vai strādājošas sievietes, kas baro bērnu ar krūti — Direktīva 92/85 — Grūtniecības un dzemdību atvaļinājums — Valsts pasākums, kurš vīriešu vai sieviešu dzimtes algotu darbu strādājošajam darba ņēmējam ļauj izmantot grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu laikposmā, kad ir beidzies obligātais mātes atpūtas laikposms — Prasība par to, ka, lai vīriešu dzimuma darba ņēmējam tiktu piešķirts minētais atvaļinājums, bērna mātei jābūt darba ņēmējas statusam — Pieļaujamība — Atšķirīga attieksme dzimuma dēļ — Pamatojums*

(*Padomes Direktīvas 76/207 2. panta 1. un 3. punkts un Padomes Direktīvas 92/85 8. pants*)

1. Bērna mātei, esot pašnodarbinātās statusā un neesot valsts sociālā nodrošinājuma shēmas dalībniecei, nav primāro tiesību uz Direktīvā 92/85 par pasākumu ieviešanu, lai veicinātu drošības un veselības aizsardzības darbā uzlabošanu strādājošām grūtniecēm, sievietēm, kas strādā pēcdzemdību periodā, vai strādājošām sievietēm, kas baro bērnu ar krūti, paredzēto grūtniecības un dzemdību

atvaļinājumu. Šādas pašnodarbinātās situācija neizriet no pēdējās minētās direktīvas, kura attiecas tikai uz strādājošām grūtniecēm, sievietēm, kas strādā pēcdzemdību periodā, vai strādājošām sievietēm, kas baro bērnu ar krūti, kuras profesionālo darbību veic darba devēja vadībā.

(sal. ar 59. un 64. punktu)

2. Direktīva 92/85 par pasākumu ieviešanu, lai veicinātu drošības un veselības aizsardzības darbā uzlabošanu strādājošām grūtniecēm, sievietēm, kas strādā pēcdzemdību periodā, vai strādājošām sievietēm, kas baro bērnu ar krūti un Direktīva 76/207 par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm attiecībā uz darba, profesionālās izglītības un izaugsmes iespējām un darba apstākļiem, ir interpretējamas tādējādi, ka tās nav pret tādu valsts pasākumu, kurā ir paredzēts, ka bērna tēvs, kuram ir algota darba ņēmēja statuss, ar mātes, kurai arī ir algotas darba ņēmējas statuss, piekrišanu var izmantot grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu, kad ir beidzies 6 nedēļu obligātais mātes atpūtas pēc dzemdībām laikposms, izņemot gadījumos, kad ir apdraudēta mātes veselība, lai gan bērna tēvs, kuram ir algota darba ņēmēja statuss, šādu atvaļinājumu nevar izmantot, ja viņa bērna mātei nav algotas darba ņēmējas statusa un viņa nav valsts sociālā nodrošinājuma shēmas dalībniece.

Runājot it īpaši par Direktīvu 76/207, ja šāds valsts pasākums rada atšķirīgu attieksmi dzimuma dēļ šīs direktīvas 2. panta 1. punkta izpratnē, runa ir par pasākumu, kas ir paredzēts sievietes bioloģiskā stāvokļa grūtniecības laikā un pēc tās aizsardzībai, kurš tātad saistībā ar šīs pašas direktīvas 2. panta 3. punktu ir attaisnots.

(sal. ar 60., 61., 63. un 66. punktu un rezolutīvo daļu)